

# РЕШЕНИЕ

№ 1383

гр. София, 16.11.2022 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ**, в публично заседание на десети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мария Яначкова

Членове: Ралица Димитрова  
Десислава Б. Н.а

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева  
като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело  
№ 20211000502521 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 263700 от 7 юни 2021г. по гр. д. № 7899/2018г. Софийски градски съд, I ГО, 22 състав, е осъдил Столична община да заплати на Столична община, на С. М. Б. на основание чл. 49 от ЗЗД, сумата от 16 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания от средна телесна повреда, изразила се в счупване на дясна лъчева кост в долния ѝ край и счупване на страничния израстък на дясна лакътна кост в долния край, причинена на 11.01.2018г. в гр.София при падане, поради наличие на неравност на тротоара на ул.“Странджа“ № 150 – пропаднала част от шахта, ведно със законната лихва, считано от 11.01.2018г. до окончателното изплащане, като отхвърлил иска в останалата част до пълния предявен размер от 35 000 лв.; осъдил Столична община да заплати на ищеца, на основание чл. 49 от ЗЗД, сумата от 1 558 лв. - разходи за заключваща плака за дистален радиус „Вортекс“ по фактура № 7000021931/12.01.2018г. и касов бон към нея, ведно със законната лихва, считано от 12.01.2018г. до окончателното изплащане; сумата от 17.40 лв. - разходи за потребителска такса по фактура № 0300466198/14.01.2018г. и касов бон към нея, ведно със

законната лихва, считано от 14.01.2018г. до окончателното изплащане; сумата от 10 лв. - разходи за вложени медицински консумативи по фактура № 0300466655/16.01.2018 г. и касов бон към нея, ведно със законната лихва, считано от 16.01.2018г. до окончателното изплащане; сумата от 2.90 лв. - разходи за потребителска такса по фактура № 0300471454/08.02.2018г. и касов бон към нея, ведно със законната лихва, считано от 08.02.2018г. до окончателното изплащане; осъдил Столична община да заплати на ищеца, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, направените по делото разноски в размер на 437.44 лв., съразмерно на уважената част от иска; осъдил ищеца, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, направените по делото разноски в размер на 51.92 лв., съразмерно на отхвърлената част от иска; осъдил Столична община да заплати на адвокат А. Х. Г. на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, адвокатско възнаграждение в размер на 938.90 лв. с ДДС; осъдил Столична община да заплати на държавата, по сметка на СГС, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, държавна такса върху уважения иск в размер на 43,53 лв.

Въззивното производство е образувано по въззивна жалба на ответника СО срещу решението по гр. д. № 7899/2018г. на Софийски градски съд, ГО, 5 състав, в частта му, в която предявените срещу ответника искове са уважени. С доводи за неправилност на обжалваното решение поради допуснати процесуални нарушения и като резултат нарушение на материалния закон, се иска отмяна на решението в обжалваната част и отхвърляне на исковете. Жалбоподателят поддържа, че с отказа да се допусне експертиза е било ограничено правото му на защита да докаже, че не е пасивно легитимиран да отговаря по исковете. Счита още, че СГС необосновано е кредитирал показанията на св. А.. Неправилно, според жалбоподателя, е преценена и тежестта на увредата, като ищецът не е проявил и дължимата грижа за собственото си здраве, поради което присъденото му обезщетение е и завишено.

С. М. Б. не е подал отговор на въззивната жалба.

За да постанови решението си, първоинстанционният съд е приел, че вследствие на попадане в пропаднала част от шахта ищецът е паднал на тротоара, - за чиято цялост и безопасност отговаря ответникът на основание чл. 30, ал. 4 вр. чл. 3, ал. 1 вр. чл. 29 вр. чл. 31 ЗП вр. чл. 48, т. 2, б. "б" ППЗП

вр. § 1, т. 14 ДРЗП, без значение, с оглед нормата на чл. 53 ЗЗД, който е собственикът на шахтата, - от което е получил счупване на дясна лъчева кост в долния ѝ край и счупване на страничния израстък на дясна лакътна кост в долния край, лекувано оперативно с поставяне на плака и винтове и гипсова имобилизация, довело до болки, от които интензивни 30 дни, страдания и неудобства, свързани и със зависимост от чужда помощ при самообслужване, причинило стрес и други негативни емоционални изживявания, които подлежат на обезщетяване от ответника СО, а за справедлив размер на обезщетението е приел 16 000 лв., при преценка на посочените релевантни обстоятелства, като е отчел и пълното възстановяване на ищеца. Съдът е присъдил пълния размер на претендираните разходи за лечение, които е приел, че са такива в причинно – следствена връзка с получената травма. СГС е приел възражението за съпричиняване на вредоносния резултат за неоснователно като недоказано от ответника, носещ тежестта на доказване.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо в обжалваните части, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита, че същото е и правилно в обжалваните части.

Предявени са искове с правно основание чл. 49 ЗЗД.

Иска се ангажиране на отговорността на ответника СО за вреди, причинени на 11.01.2018г. от падане на ищеца около 9.30 ч. след стъпване върху несигнализирана и небезопасна пропаднала шахта на левия тротоар на ул. „Странджа“ № 150 в гр. София (така и молба – уточнение от 19.06.2019г.). От падането ищецът твърди, че е получил закрито счупване на долния край на дясна лъчева кост, „фрактура радиус дек. дисталис ет проц. стилоидеи улне дек.“, на което била извършена оперативна репозиция и задържане с плака и заключващи винтове, с гипсова имобилизация, от което търпял болки, страдания, ежедневен дискомфорт при обслужването си, бил и в отпуск по болест 94 дни, преживял и силен страх от случилото се. Поддържа, че е претърпял и имуществени вреди, изразяващи се в разходи за закупуване на плака, медицински консумативи и за заплащане на потребителска такса в общ размер на 1 588, 30 лв. С конституирането като

ответник на СО ищецът сочи общината като адресат на задължение да поддържа безопасността на уличния тротоар. Съдът е бил сезиран с искане да осъди ответника да заплати на ищеца сумата 35 000 лв. - обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди и сума в общ размер на 1 588, 30 лв. обезщетение за имуществени вреди, ведно със законната лихва от 11.01.2018г. върху обезщетението за неимуществени вреди, съответно със законната лихва за забава от датата на сторване на всеки от претендираните като вреди разходи. Във въззивното производство спорът е пренесен до размер на иска за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от 16 000 лв. и за целия присъден размер на другото обезщетение.

Ответникът СО в отговора на исковата молба е оспорил основателността на исковете с основно правоизключващо възражение, че претърпените вреди не са в резултат от противоправно поведение от служител на общината – бездействие за поддържане изправността на пътната инфраструктура, като обосновава възражението си с твърдение, че процесната шахта не е публична общинска собственост като част от пътната инфраструктура, която СО има задължение да поддържа, а е част от ВиК мрежата, чиято поддръжката ѝ е възложена на „Софийска вода“ АД или част от електронно – съобщителната мрежа или от електроразпределителната мрежа, собственост на съответното експлоатационно дружество – „Вива Телеком България“ ЕАД или „Чез Разпределение България“ АД. Оспорил е и твърдения механизъм на настъпване на вредите. Ответникът е възразил и, че не се касае за „трайно“ състояние на шахтата, като не са подавани сигнали за пропаднала шахта. Евентуално е оспорил размера на търсеното обезщетение за неимуществени вреди. Направено е и възражение, квалифицирано като такова за съпричиняване, изразяващо се в това, че ищецът не е бил достатъчно предпазлив и внимателен, движейки се по тротоара.

По делото са събрани гласни доказателства за установяване на конкретния механизъм на твърдяното увреждане. В показанията си свидетелят А. разказва, че познава ищеца, с когото са колеги – автоинструктори. На 11.01.2018г. около 9.30 ч. вървяли по левия тротоар на ул. „Странджа“, когато С. стъпил в пропаднала шахта, която била и надигната с около 10-15 см, и се подпрял на дясната ръка, тя се подула и той изпитал силни болки; отишли до Пирогов, където се установило, че ръката е счупена и той бил приет в болницата.

От заключението на съдебно-медицинската експертиза, изслушана по делото, изготвено въз основа на медицинската документация, в това число епикриза за болничен престой в Пирогов от 11.01.2018г. до 14.01.2018г., е установено и това не е спорно във въззивното производство, че след съобщено от самия пострадал падане на 11.01.2018г. той е диагностициран със счупване на дясна лъчева кост в долния ѝ край и счупване на страничния израстък на дясна лакътна кост в долния край. Възможно е според заключението установените счупвания да се получат по описания в исковата молба механизъм. При нормално протичане на лечебния процес, без усложнения, периодът на възстановяване при такъв вид увреждания е около 4 месеца. Възстановителният процес при ищеца, с оглед на медицинските документи по делото, е продължил 94 дни. През периода на лечение той е търпял болки и страдания, като през първите 30 дни болките са били с по-голям интензитет. Проведено му е оперативно лечение, изразяващо се в открито наместване на счупването и фиксиране на фрагментите с плака и винтове, както и поставяне на гипсова имобилизация на дясна предмишница. Проведеното лечение е било адекватно и правилно изпълнено. Възстановяването е продължило около 3 месеца, в рамките на нормалния период за възстановяване при такъв вид телесни повреди. От заключението е установено още, че направените от ищеца разходи в претендирания общ размер от 1 588, 30 лв., за които са представени документи по делото, са във връзка с проведеното му лечение.

През 2019г. – на 15.07.2019г., СО по повод сигнали до общината от 11.07.2019г. за повредени капаци на шахта, след извършен ремонт, находяща се в района на гр.София, ул.“Странджа“ № 150 А, е поискала от „Чез разпределение,, АД и „Виваком“ да предприемат действия за възстановяването ѝ. Тези сигнали и искането на СО няма доказателствено значение за делото, доколкото от една страна се отнасят за време, различно от твърдяната дата на настъпване на вредите, а от друга страна с тях ответникът не провежда успешно доказване, че друго лице е адресат на задължението да поддържа целостта на тротоара на ул. „Странджа“, където се намира процесната шахта.

От заключението на съдебно-техническата експертиза, чието изслушване е допуснато във въззивното производство на основание чл. 266, ал. 3 ГПК, неоспорено от страните, е установено още, че през 2022г., когато

мястото на процесната шахта е посетено от вещото лице, по капака ѝ има неравности, като шахтата не е част от ВиК система, нито вещото лице е установило тя да е част от електроразпределителна система, а по данни от самата СО тази шахта обслужва общественото улично осветление, за поддръжката на което СО е сключила договор с конкретен изпълнител.

При така приетото за установено, въззивният съд правни следните правни изводи:

За да бъде ангажирана отговорността на ответника на основание чл. 49 ЗЗД (с оглед обстоятелствата, на които се основава исковата молба) ищецът следва да докаже по безспорен начин кумулативното наличие на следните предпоставки: противоправно поведение на служител на ответника (лице, на което е възложена работа, като по принцип тази отговорност може да се реализира и при неоткрит конкретен нарушител) при или по повод изпълнението на работата, претърпени от ищеца вреди и причинна връзка между тях. Съгласно разпоредбата на чл. 45, ал. 2 ЗЗД ищецът не дължи да доказва, че поведението на служител на ответника е виновно - ако се установи, че лице, на което е възложена работа, е причинило вредата, то законът заключава, че това лице е действало и виновно. Вредата, противоправното поведение и причинната връзка представляват елементите от обективното основание на отговорността, а субективното ѝ основание е вината, която се презумира (чл. 45, ал. 2 ЗЗД), поради което и предпоставките на презумпцията-елементите на обективното основание на отговорността-се доказват от ищеца, а делинквентът/възложителят на работата може да обори презумпцията за вина.

В случая се твърди и съдът приема за доказано при съвкупния анализ на доказателствата по делото, че получените от ищеца травматични увреждания счупване на счупване на дясна лъчева кост в долния ѝ край и счупване на страничния израстък на дясна лакътна кост в долния край е причинено от неравност на тротоар, находящ на ул. „Странджа“ на описаното от свидетеля очевиден място. Посоченият от вещото лице във възприетото заключение на СМЕ вероятен механизъм на увреждането – при падане като описаното в исковата молба - съдът приема за осъществил се въз основа на свидетелските показания на разпитания по делото свидетел, които няма основание да не кредитира, без значение, че същият описва шахтата, поради

стъпването в която е паднал ищецът, едновременно и като пропаднала и като надигната, което не е невъзможно и не прави показанията недостоверни, както е приел и СГС, нито ги прави такива и фактът, че свидетелят посочва, че ищецът е стъпил и с двата крака в шахтата (без да посочва последователността), на което жалбоподателят акцентира. Без решаващо значение е и какъв е точният административен адрес на мястото, на което ищецът е попаднал в неравност и е паднал на тротоара и дали свидетелят го е назвал точно (ул. „Странджа“ № 150 или № 15, както сочи свидетелят), доколкото от описанието на мястото на злополуката може да се направи извод, че се касае за уличен тротоар - част от имот публична общинска собственост, което не е оспорено от ответника в срока за отговор на исковата молба (чл. 131 вр. чл. 133 ГПК). Ето защо, е налице основание за ангажиране на отговорността на ответника като собственик на общинските пътища и улиците на територията на СО, част от които са и тротоарите, със статут на публична общинска собственост (чл. 2, ал. 1, т. 2 вр. чл. 3, ал. 2, т. 1 от Закона за общинската собственост, чл. 8, ал. 3 от Закона за пътищата във вр. с § 7, т. 4 ПЗРЗМСМА), поради неизпълнение на задължението му за ремонт и поддържане на пътната настилка на тротоар, находящ се на територията на СО, което задължение се извежда от посочените норми на ЗОС във вр. с § 7, т. 4 ПЗРЗМСМА и по арг. от чл. 3, ал. 3, чл. 8, ал. 3, чл. 29, чл. 31 и чл. 36 ЗП във вр. с § 1, т. 2, т. 13 и т. 14 ДРЗП, чл. 48, т. 2 ППЗП и чл. 167, ал. 1 ЗДВП във вр. с § 6, т. 1 и 6 ДРЗДВП. Общината е длъжна да управлява предоставената ѝ собственост, в т.ч. улиците в рамките на населеното място, в интерес на населението и с грижата на добър стопанин - чл. 140 КРБ и чл. 11, ал. 1 ЗОС. Дължимата грижа в полза на териториалната общност включва както изграждане, ремонт и поддържане на улиците, така и полагане на грижи за чистотата им, и осигуряването на безопасно придвижване на пешеходци (вж. за дължимата грижа напр. решение по чл. 290 ГПК № 124 от 18.07.2019г. по гр. д. № 3057/2018г., ГК, IV ГО на ВКС). Ответникът не оспорва, че е задължен като собственик на общинските пътища и на улиците да осъществява поддръжка на уличната мрежа в населеното място, като е без значение за възникване на отговорността му дали е възложил поддръжката и ремонта на трето лице, в случая на кого е възложена поддръжката на уличното осветление (при данни, че в шахтата са положени кабели за улично осветление) и доколкото по делото беше установено противоправно

бездействие за ремонт и поддържане на настилката на тротоар в обхвата на общинска улица, това е основание за ангажиране на отговорността на СО в качеството ѝ на възложител на работата по чл. 49 ЗЗД. По тези съображения и въззивният съд прие, че предявените иски са установени по основание, независимо дали има основание за търсене на отговорност и от друг причинител (арг. чл. 16 ЗОС вр. чл. 53 ЗЗД).

По размера на търсеното обезщетение за неимуществени вреди: Съгласно ППВС № 4/1968г. при определяне на размера на неимуществените вреди следва да се вземат предвид всички обстоятелства, обуславящи тези вреди и то не само чрез посочването им, но и при отчитане на тяхното значение за размера на вредите. В разглеждания случай, с оглед приетото за установено по-горе, въззивният съд намира, че дължимото на ищеца обезщетение за неимуществени вреди вследствие на получените увреди – счупвания на две кости на десния горен крайник, в резултат от процесния инцидент, с присъщите болки и страдания, причинени от увредите, не може да бъде определено под размера от 16 000 лв., определен от първоинстанционния съд. За този извод въззивният съд, в приложение на чл. 52 ЗЗД, при приетото за установено и в първоинстанционното производство относно характера и тежестта на уврежданията на пострадалия на 58 години ищец, съобрази освен характера на травматичните увреждания, и интензитета и продължителността на търпените болки, начина и продължителността на лечението, включващо оперативна интервенция и фиксиране на счупването с плака и винтове, продължителността на възстановителния период около 3 месеца, през който пострадалият е имал нужда и от чужда помощ. Въззивният съд отчете и негативното въздействие на инцидента върху психоемоционалното състояние на пострадалия. Ето защо и при съобразяване на социално-икономическите условия в страната към датата на настъпване на вредите, въззивният съд счете, че няма основание за отмяна на обжалваното решение по отношение на присъдения размер на обезщетението за неимуществени вреди. С определеното обезщетение за компенсация за претърпените болки и страдания след падането на ищеца на тротоара не се нарушава принципа на справедливостта, прогласен в чл. 52 ЗЗД, и то не води до обогатяване на увреденото лице.

На следващо място, тъй като разходите, които ищецът претендира като имуществени вреди, действително са сторени и са необходими за



лечение на получените от падането увреди, то и искът за заплащане на обезщетение в общ размер на 1 588, 30 лв. е основателен, като срещу уважаването му не са направени самостоятелни оплаквания. Тъй като, както е приел и първоинстанционният съд, по делото не е доказано от ответника конкретно поведение на ищеца, явяващо се част от причинния процес за настъпване на вредоносния резултат, няма и основание за редуциране на определените обезщетения по реда на чл. 51, ал. 2 ЗЗД.

С оглед всичко гореизложено, въззивният съд, при преценка на конкретните обстоятелства в рамките на решаващата си дейност, счете, че решението в обжалваните части подлежи на потвърждаване. При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 ЗА, в полза на представителя по пълномощие на ответника по жалбата се присъжда адвокатско възнаграждение за безплатна правна помощ с ДДС в размер на 1 269, 18 лв.

Водим от горното, Софийски апелативен съд

## **РЕШИ:**

**ПОТВЪРЖДАВА** решение № 263700 от 7 юни 2021г. по гр. д. № 7899/2018г. на Софийски градски съд, I ГО, 22 състав в обжалваните осъдителни части.

**ОСЪЖДА** Столична община да заплати, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 ЗА, на адв. А. Х. Г. сумата 1 269, 18 лв. – адвокатско възнаграждение с ДДС за безплатна правна помощ за въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му пред ВКС на РБ.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_